

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr 30
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neratificate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE AMATORI:
In Viena la M. Dukes Nachr.,
Nur. Angenfeld & Emorie Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opolod (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
germană pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicari
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
— o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Anstio-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu două săptămâni: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un eseu-
piar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 26

Brașov, Sâmbătă 215 Februarie

1908.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, Sâm-
bătă, ziarul nu va apărea până Luni sara.

„Curuți cesaro-regești“.

Tinărul deputat ales în Cluj, ba-
ronul Francisc Wesselenyi, care a eșit
din partidul independist, a publicat
în „Ellenzek“ o declarație foarte as-
pră și pipărată în contra acestui par-
tid. Aș dori, zice Wesselenyi, ca un
partid adevărat independist, care să
urmeze principiile lui Ludovic Kossuth,
să se apuce de acțiunea organizării.
Dar un astfel de partid nu mai este,
căci ceata energetică a Curuților de odi-
nioară s'a prefăcut acum în partid
impăratesc. De aceea, de cumva ar
cădea steagul independist în Cluj, el,
Wesselenyi, nu și-ar putea face nici
o imputare.

Va se zică nici mai mult nici mai
puțin, astăzi nu mai sunt decât „cu-
ruți cesaro-regești.“

Tânărul baron nu este de păre-
rea lui Apponyi, că partidul independ-
dist ar progresa pe scară în sus, ci-l
vede scoborând în jos și e de con-
vingere, că, dacă nu se va opri în
loc în oara a douăsprezecea, atunci
poate să fie nimic cu totul. Spune
că pactul economic cu Viena nu s'a
putut duce în împlinire decât cu pa-
tentă împăratească, lovind în față pa-
rlamentarismul. Împăratul va avea
lipsă de urcarea contingentului recru-
ților, deci pentru aceea trebuie să fie
urgent revizuit regulamentul camerei.
Cei câțiva nebuni, cari urmează încă
și azi principiile nefalsificate ale
lui Ludovic Kossuth, sunt timbrați
de trabanți trădători de patrie. Asu-
pra idealului ministrului de externe
despre o monarhie mare unitară,
ni-s'a dat o explicație cu totul nein-
destulitoare și drept răsplătă pentru
atacurile foaiei „Armee Ztg“ vom ridica
solda oțelurilor... adaugă Wesselenyi.

Așa vorbește coborătorul vechi
și frunzei familiei aristocratice arde-
lene, ca să pue în lumină era de azi

a curuților ces. reg. Se înțelege că
organul contelui Stefan Tisza n'a pu-
tut să rămână nepăsător față c'o ast-
fel de enunțatiune a baronului Wes-
selenyi.

„Nicidecum, zice „Ujsag“ nu trebuie
să fie moștenitor al unui nume mare
acela, care spune adevărul. Auzitam
noi prea destul și purtători de nume
mari, mintind astfel, încât ne-a stat
pe loc răsufierea. Adevărat, că și in-
tr'asta aceștia au fost mai deosebiți
de ceilalți. Al lor a fost cel mai mare
record“.

„Ceea-ce a declarat baronul Wes-
selenyi este adevărat, nu pentru-că
acesta poartă un nume ce se bucură
de mare cinste înainte ori-cărui Ma-
ghiar, ci numai și numai fiind-că ese
din convingerea tare a unui caracter
cinstit și consequent...“ „Nu vederile
sale politice le aprobăm, fiind-că știe
lumea că noi nu le împărtașim, sti-
măm însă cinstea sa politică...“

„Az Ujsag“ trece apoi pe un te-
ren greu de stăpănit pentru niște po-
liticieni de calibrul celor din garda
tizaistă, vrând să reclame pentru
sine cea consecvență, ce o laudă la
Wesselenyi și care nu se mai găse-
ște la cei din ceata curuților ces. reg.
Mai mult, un dor puternic și firesc
cuprinde pieptul celor dela „Ujsag“,
dorul de zilele frumoase dela Aranjez
când Tisza tatăl și fiul pretindeau că
sunt depositarii cei mai fideli ai prin-
cipiilor lui Francisc Deak și când pri-
veau cu veselie la mica ceată a in-
dependiștilor, cari pe atunci sugeau
„în adevăr“ la țiga principiilor lui
Ludovic Kossuth și știașu așa de bine
să manevreze cu amenințările și cu
demonstrațiile parlamentare și extra-
parlamentare, încât reprezentau cu
demnitate față cu Austria o opoziție
independistă, care să fie temută. Ce
frumos era dacă se continua și astăzi
aceasta muzică în adevăr națională și
patriotică! „Națiunea“ însă în niște
momente de răstăcere a răsturnat pe
păzitorii principiilor lui Deak și în lo-

cul celor răsturnați a așezat regimul
Excelențelor și curuților cesaro-regești.

Ne-a atacat Wesselenyi, exclamă
foile guvernamentale, și a mânăst ast-
fel apăi pe moară tuturor adversarilor
partidului dela 1848 și tuturor cre-
dincioșilor sistemului căzut.

Intre aceste două contraste, unde
rămâne adevărul adevărat? Poate că
cei dela „Ujsag“ să spună în aceste
momente de amară reminiscență mult
adevăr. Poate că nu fără motiv de-
plâng ei astăzi distrugerea constitu-
ției deakiste de către cetele curuți-
lor împăratești, cu toate că de mult
acea constituție a fost desavuată și
călcată în picioare de cei ce se da-
deau ca cei mai fideli apărători ai ei.

E de rândul credincioșilor siste-
mului căzut însă de-a ataca acum, și
le vine bine când, luând ca martor pe
Wesselenyi, vin să declare, că curuții
de azi au nimic partidul lui Ludovic
Kossuth, că s'a întârziat și br. Wesse-
lenyi foarte tare. „Dacă mâne poimâne
curuții ces. reg. se vor duce, nu va
mai rămânea nimic după ei, dar ni-
mic, numai câteva duzine de Esce-
lențe nou nouțe!“

Și poate să aibă dreptate!

Sesiunea delegațiunii ungare și con-
vocarea camerei. Președintele camerei un-
gare s'a adresat eri telegrafic la Viena
ministrului-președinte Wekerle, întrebân-
du-l când își va termina delegațiunea un-
gară lucrările. Wekerle a răspuns că pe la
mijlocul săptămânei viitoare ședințele de-
legațiunii vor lua sfârșit. Pe baza acestui
răspuns președintele Justh a convocat pe
ziua de 22 Februarie n. dieta ungară.

Votul universal. O telegramă din Bu-
dapesta anunță, că lucrările pentru pregă-
tirea votului universal s'au terminat în
ministerul de interne. Intr'un conzliu de
ministri, ce se va ținea săptămâna viitoare,
proiectul va fi comunicat miniștrilor.

Agitații pentru desființarea delegații-
lor. Deputatul kossuthist Ladislau Ratkay
scrie în organul oficial al partidului in-
dependist „Budapest“, că partidul ar trebui

să se gândească cu hotărfire la desființarea
instituției delegațiilor. — Ultima afacere
a baronului Aehrenthal e cea mai bună
dovadă, că nu poate fi vorba de răspun-
derea parlamentară a ministrului comun
de externe, și chestiunea soldei ofițerilor
a creat o situație, care face de dorit ca
membrii partidului kossuthist să nu ia
parte la delegații.

Episcopii sârbești au avut Marți o
conferență la Budapesta, în care s'au re-
zolvat multe afaceri bisericesti. Conferența
a luat între altele hotărârea de-a adresa
guvernului cererea urgentă, ca congresul
național bisericesc, care va avea să aleagă
pe noul patriarh, să fie conchemat cât se
poate mai curând.

Pressa maghiară și conflictul austro-
ruș. Ziarele din Budapesta se ocupă în
extenso cu afacerea baronului Aehrenthal
și conflictul născut între Austria și Rusia
prin proiectul liniei ferate din Balcani. Zi-
arele constată, că baronul Aehrenthal a fă-
cut o greșală că n'a căutat să obție la
timp și învoirea Rusiei și a surprins dele-
gația cu proiectul său. Ziarele nu cred însă
în agravarea acestui conflict și speră că
va putea fi aplanat pe cale pacinică.

Mizerii de prin Sătmar.

Borlești, 10 Februarie n. 1908.

Senzația ea mai nouă a săptămânii
este, că în săptămâna trecută a ieșit din
temnița din Baia-Mare părintele protopop
Dionisie Bran — pentru o hartă oprită și
aflată în școala din Arduș; iar senzația
săptămânii viitoare va fi, că are să intre
învățătorul Alesandru Anderu în temnița
din Baia-Mare, pentru aceeași crimă. E
mai trist decât aceasta, că în cele mai
multe locuri s'a vârat coada cel necurat
între preot și dascăl. Nu voui aminti ca-
zul părintelui George Stanciu din Botiz —
pe care învățătorii de acolo, Rus și Gri-
miaș îl aduseră în hărțueli cu inspectorul
regesc din Sătmar, nici nu voui aminti ca-
zul dascălului Iuliu Popan din Aciuia din
generația mai nouă, care își acuză preotul
prin foi cu »daco-românism«.

Legea lui Apponyi din 1907 își aduce
și ia roadele pe întreaga linie. Învățătorii
din Borhid și Vășmort: Goron și Bretean
au contestat dreptul Ordinariatului de a-i
lua în cercetare disciplinare, dacă aceea

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Lupul.

De Maupassant.

Iată ce ne povesti bătrânul marchiz
de Arville la sfârșitul prânzului dela Saint-
Hubert, la baronul de Ravels.

Strămtoraseră în ziua aceia un cerb.
Marchizul era singurul dintre oaspeții, care
nu luase de loc parte la această urmărire,
fiindcă nu vâna nici-odată.

În tot timpul oaspeților nu s'a vor-
bit decât de măcelării de animale. Chiar
femeile se interesau de poveștile sânge-
roase, une-ori de necrezut — și oratorii
imitau atacurile și luptele oamenilor im-
potrii lighioanelor sălbatice, ridicau bra-
țele, povesteau cu vocea tunătoare.

Domnul de Arville vorbea bine, cu
un fel de poezie puțin cam sforăitoare,
dar plină de efect. Trebuie să fi repetat
de multe-ori această poveste, căci o spu-
nea curgător, neîncercându-se la cuvintele
căutate cu pricepere, pentru a da imagini.

— Domnilor, eu n'am vânat nici-
odată, nici tatăl meu, nici bunicul meu și
nici străbunicul meu. Acesta din urmă era
fiul unui om, care vâna mai mult decât
d-voastră toți. A murit în 1764. Și am să
vă povestesc cum.

Se numea Ioan. Era căsătorit, tata
acestui copil, care a fost străbunicul meu
și locuia cu fratele său mai mic, Francisc
de Arville, în castelul nostru de Lorraine,
în mijlocul pădurii.

Francisc de Arville rămase flăcău din
dragoste de vânătoare.

Vânau amândoi dela începutul până
la sfârșitul anului, fără odihnă, fără înceta-
re, fără oboseală. Nu iubiau decât asta,
nu înțelegeau altceva, nu vorbeau decât de
asta, nu trăiau decât pentru asta.

Aveau în inimă această pasiune gro-
zavă, nemiloasă. Ea îi ardea după ce îi cu-
tropise de tot, nelăsând loc pentru nimic
altceva.

Interziseseră, ca să fie întrerupți vre-
odată dela vânătoare, sub ori-ce motiv.
Străbunicul meu s'a născut în timp ce ta-
tăl său urmărea o vulpe, și Ioan de Ar-
ville nu-și întrerupse fuga, dar înjură: »Ei,
acest nemernic putea foarte bine să aș-
tepte până după arătarea vânatului!«

Fratele său Francisc se arăta încă
mai aprins decât el. Din zori se ducea să
vadă câinii, apoi caii, apoi trăgea în pa-
sări tocmai în clipa plecării pentru ca să
sgândărească din adăpost vre-un animal.

În împrejurimi li-se zicea domnul
Marchiz și domnul Cel mic, nobilii de a-
tunci nefăcând deloc ca nobilimea de oca-
zie de azi, care voiește să stabilească în

titluri o ierarhie descendentă; căci fiul
unui marchiz nu este conte, nici fiul unui
viconte baron, fiul unui general nu este
colonel din naștere. Dar vanitatea mes-
chină a zilei de azi găsește câștig în acea-
stă orânduire.

Mă întorc la străbunii mei.

Erau, după cât se pare, peste mă-
sură de mari, ciolănoși, păroși, violenți și
viguroși. Cel tânăr mai înalt încă decât
cel mare, avea o voce atât de puternică,
încât, după o legendă de care el era mân-
dru, toate frunzele din pădure se mișcau
când striga el.

Și când se aruncau în șăi spre a
pleca la vânătoare, era o priveliște rară
să vezi pe acești doi giganti încălecanți
cailor mari.

Dar, pe lângă mijlocul iernei acestui
an, 1764, gerurile au trecut măsura și lupii
deveniseră floroiși.

Atacau chiar pe țărani întârziți, ur-
lau noaptea împrejurul caselor, urlau dela
asfințitul până la răsăritul soarelui și go-
leau grajdurile.

Și deodată începu să umble un svon.
Se vorbea de un lup colosal cu părul sur,
aproape alb, care mănecase doi copii, sfă-
șigase brațul unei femei, sugrumase toți
câinii de pază ai locului și care pătrundea
fără teamă în curți, ca să vie să miroase
pe sub ușă. Toți locuitorii afirmău că sim-

țisera suflarea lui, care făcea să tremure
flacăra luminei. Și începu să se răspân-
dească o groază prin tot ținutul. Nimeni
nu mai îndrăsnea să iasă după-ce însera.
Intunecul era străbătut de imaginea a-
cestei dihanii.

Frații de Arville se hotărâră să-l
caute și să-l ucidă, și invitară la o mare
vânătoare pe toți nobilii ținutului.

A fost înzadar. Au străbătut pădu-
rile, au cercetat crângurile și nu-l întâl-
niră. Au ucis lupi, dar nu pe acela. Și în
fie-care noapte după vânătoare, dobitocul
parcă ar fi vrut să se răsbune, ataca pe
vre-un călător sau sfășia vre-o vită, întot-
deauna departe de locul unde fusese căutat.

Intr'o noapte în sfârșit pătrunse în
cocina porților dela castelul de Arville și
mâncă pe doi din cei mai frumoși.

Cei doi frați ardeau de mânie, conside-
rând acest atac ca o înfruntare din par-
tea »urâciunii«, o insultă directă, un dispreț.
Își luară toți copoii lor ageri, obicinuiți a
urmări pe lighioanele de temut și se pu-
seră pe vânătoare cu inima răsvrătită de
furie.

Din zori și până în ceasul când soa-
rele aprins se lăsă după arborii mari și
goi, ei străbăteau bungetele fără să gă-
sească ceva.

Amândoi apoi furioși și mâhniți se
întorceau la pasul cailor pe un drum măr-

comisie nu e prezidată de reprezentantul statului. Ce mințienă! După această logică ar trebui să nu primească nici prescură dela slujbă, dacă pe lângă prescură nu e imprimată pe prescură și stampila inspectoratului regesc.

Ca să fie deplin răvașul, am să amințesc cazul și mai trist al preoților Pap Lajos și Pap Gyula, cel dintâi din Firiza și cel din urmă din Girolt, cari bat toba mare prin foile maghiare, spre a-și putea clădi biserici românești cu ajutorul publicului patriotic. Căci avizul acestora îmi vine în minte cazul unui preot de odinioară, care a făcut contract cu diavolul, că dacă acesta îi ajută în schimb își dă sufletul lui. Scopul și l'a ajuns, dar conștiința nu i-a mai dat pace. Tot mereu auzia glasul înfiorător al conștiinței: »nu-i scăpare«, »ești pierdut«, (vezi mai pe larg în »Păstorul sufletesc« din Șimleul Silvaniei 1 Febr. 1908, pag. 104); iar pe părintele Breban din Baia-Mare, nu-l mai lasă în pace, ca să-și termine biserica, fostul viceprezident al reuniunii învățătorilor din Sătmăroș-Ugocia, ci îi adună cărbi pe cap, ca să introducă în biserica din Baia-Mare — limba maghiară.

Triste lucruri, decât cari mai triste nu pot fi!

Coriolan Têrnovan
preot.

Cartea românească și principele Carol al României.

Un ofițer de pază dela palatul Cotroceni, publică sub titlul de mai sus un articol în „Neamul Românesc“, în care ne spune că micul principe Carol a strâns numeroase cărți românești, înființând pentru trupa de pază a palatului Cotroceni o bibliotecă.

»Sunt cărți, scrie ofițerul, care au fost ale sale (ale principelui); le-a dăruit; sunt cărți care poartă marca Tatălui-său: le-a cerut; sunt cărți care au marca chiar a iubitelui său unchiu, cu dedicațiile autorilor: s'a rugat — și trebuie să se fi rugat mult, căci bătrânul nostru Rege e mare iubitor de cărți, — și le-a căpătat, iar tot ce a avut și a dobândit, cărți frumos legate și rânduite, sunt acum în odaia ofițerului, care trebuie să dea ce va crede, soldaților.

»Frumos iarăși este faptul, că sunt cărți care vor folosi în adevăr. 135 volume de literatură românească: Alexandri, Vlăduț, Delavrancea, Sadoveanu, Sandu-Aldea, Basarabescu, etc., în sfârșit aproape toți autorii noștri buni — între acestea multe volume anume pentru soldați, cu ordin scris ca ofițerul să le dea și să stăruiască a le ceti soldații; 11 cărți de traduceri și 21 volume de literatură franceză serioasă. Nu e un rând, care să nu fie bun pentru suflet.

»Această bibliotecă a ieșit din bună-tatea unui principe-copil, nu pentru că ar fi avut gustul de a se juca, ci pentru că avea convingerea de a folosi: darul e curat ca sufletul nevinovat din care a ieșit, și el a fost primit cu bucurie de ofițeri și de soldați. Acest dar va întări în inimile românești credința, că viitorul nostru e în mâni bune. Pe pământul românesc sunt multe suflete topite de foamea științei și frumuseții. Măria Ta ai svârșit de mic copil sămânța hranei, pe care o doresc a-

tăția. E pământ bun, roditor, acesta al nostru, copil regesc! Dumnezeu să te facă mare, voinic și tot așa de darnic: și să fi totdeauna sămănătorul cel mai harnic al celei mai bune sămânțe în pământul neamului, să umpli toată țara noastră de școli, de biblioteci, de lumină!»

Salon de convorbiri.

I.

N'aș fi căutat să răspund la întrebarea pusă de d-l Sorcovă, dacă nu s'ar fi nimerit să mi aduc aminte tocmai de vorba potrivită a lui Voltaire:

»Nu de volume grele cu sute de pagini să vă temeți, ele n'o să facă vre-odată revoluții; purtați voi frica broșurilor de 30 bani!»

Am făcut citația, nu ca și cum Voltaire ar putea să aibă dreptate în mod absolut. Adevărul spuselor sale este pentru noi numai un adevăr negativ.

Avem și noi broșurile de câte 30 bani; ale noastre însă și mai puțin vor face revoluție decât orice volum de folio 8!

Și constatând aceasta, am început să răspund la întrebarea pusă.

Răspunsul, de altfel, — întreg răspunsul — e cât se poate de scurt: ca să pătrundă la sate cărțile și foile noastre, vor trebui scrise în așa fel, ca ele să poată pătrunde în sufletul și mintea sătenilor!! Vor trebui redactate după felul de-a vedea și de-a judeca al țărânului, și va trebui să fie scris în ele despre trebuințele adevărate ale lui!

Cărți pentru săteni s'au tipărit până acum cu deosebire din partea »Asociațiunei«, apoi au mai apărut câteva în bibliotecile ziarelor, ca biblioteca »Tribuna« (veche), »Revașului«, etc. Încercați, și le împărțiți odată între țărani, ca să vedeți cât de puțin vor deștepă ele interesul »cetitorului«, și cât de cu puțin folos se va putea alege el din ele! Asta-i cea mai sigură probă; oricare alta e o simplă — teorie!

Ziarele noastre așa zise populare au întâmpinat aceleași greutăți — și nu le-au învins. Unele au început bine, însă încurând au slăbit și ele. Dădeau sfaturi practice, — pe înțelesul tuturor, cu explicații unde era nevoie, dar dela o vreme s'a sfârșit.

S'a sfârșit cu răbdarea veți zice. Nu s'a sfârșit cu sfaturile!

În grabă, putem aci constata câteva adevăruri!

Toți cei ce și-au pus de gând, și li s'a dat îndemânarea, de-a scrie pentru popor, negreșit vor fi luat de seamă, că cea dintâi greșală a literaturii pentru popor, și cea mai mare pedecă în scrisul lor a fost: *spiritul predicator* al acestei literaturi! Sfaturi, sfaturi, și iar sfaturi! Povețe blajine, îndemnuri părintești — pentru a răbda, și a nădăjdui, sau a munci din greu. Dar sfaturile se sfârșesc iute. Repetându-le, numai plictisi mai poți.

Și nu numai că se sfârșesc în grabă sfaturile, dar dela o vreme nici inima nu te mai răbdă să le spui într'una. Scriitorii pentru popor, cei cari îi sunt sinceri binevoitori, *deodată numai se pomenesesc la un hotar, unde teama de pute-*

rea statului (care are alte interese decât țărâniea) și *slugăria față de prejudeciile societății* (care are iarăși alte interese decât țărâniea!) îi pruncesc să stea! Și, până acum, toți au »stat« Astfel apoi, adevăratele și vitalele interese ale țărâniei, pentru trezirea la conștiință a cărora repetare nu ar fi plictisitoare, și stăruirea asupra acestor interese a fost înlocuită cu — sfaturi! Urmarea? Cărțile și foile »menite pentru popo ul dela țară«, nu și-au putut împlini menirea.

Scrierile pentru popor nu pot fi ținute într'un ton ca de pe amvon! *Spiritul lor trebuie să fie agitoric.*

Cuprinsul acestor lucrări trebuie să aibă cu deosebire menirea de a lămurii pe săteni — *massele!* — ce putere uriașă zace în solidaritatea lor, și a stăruiasupra mijloacelor și căilor prin cari aceasta putere poate asigura mai bine interesele lor de clasă (! Red.) interese speciale, egoiste, contrare cu multe interese de ale celorlalte clase!

Când se vor scrie și la noi cărțile de felul acesta, cuvintele lui Voltaire vor fi adevărate și pentru noi. Până atunci însă cărțile noastre pentru săteni vor fi numai niște străduințe zadarnice a niște visători simpatici, sau a niște precauți egoiști — cauze de deziluzii amândouă. Ceea ce nici că poate să fie altminterea, din ce oră »autorii« acestor cărțile sunt *cărțurari*. Sunt din clasa *suprapusă*, și — *opusă!*

Deosebirea între acești autori e mărisoară. Precauții egoiști știu bine ce fac, în vreme ce sărmanii visători simpatici (aci pot fi socotiți cei mai mulți) nici când nu vor putea înțelege, de ce pentru sătean îndemnul la muncă și la cruțare, sunt ca și volumele lui Tolstoi pentru un cărturar, și nu va înțelege de ce săteanul nu vrea să învețe din carte *legumăritul!*...

Dacă am urma mai departe în căutarea cauzei adevărate, pentru ce nu pătrunde cultura la sate, va să zică cărțile și foile, am ajunge la același hotar, unde s'a oprit până acum fiecare scriitor popular la noi: la hotarul unde cam dai la dracu *datorințele tale*, și arăți pumnii cătră vecin, cerându-i *drepturi!* Asta însă ne-ar face să ne cugetăm prea adânc, prea pentru ziua de poimâine, și atunci am trece peste scopurile acestei rubrici, n'am mai face ca și cu o »chestie specială de-a noastră«.

Să rămânem deci la simpla constatare:

Până ce săteanul nu va avea oameni de-ai lui, până ce nu va fi pătrunsă, sincer și real pătrunsă, o generație întreagă de convingerea, că ea nu există nici de dragul statului, care dă lefuri, nici de dragul societății, care-i dă plăceri, nu există nici în numele sfânt al culturii, ci există, în binele în care a ajuns, din grația unei fatalități, și este totdeauna atârnat de toanele mulțimilor mai mult sau mai puțin conștiente, cari întâiașdată ele scot din pământ cele de lipsă pentru traiul de toate zilele, pentru grijile și plăcerile acestui traiu — până când aceasta convingere nu va fi sinceră și nu va fi adâncă, nici cărțile și foile noastre nu vor pătrunde cu folos la poporul de la țară!

Nu e vorba aci de socialism, cum vor bănuii nepricepuții. Este aci numai o *iden-*

tificarea cumpătată a intereselor color două clase mari, a intelectualilor și a muncitorilor cu brațele. Este o convingere, la care trebuie să ajungă orice om cu mintea și inima disciplinată. Este urmarea exemplului dat de poporul norveg, care are așa de puțini cărturari, așa de puțini milionari și așa de puține genii!

La noi însă orientalismul, care se distinge prin râvnirea la mult cu muncă puțină, și care ignorează cu totul principiul progresului prin ajutorul reciproc, loial și cinstit, la noi, unde încă aproape fiecare om îmbrăcat în postav negru este un fervent susținător al acestei alcătuirii sociale — la noi nu așteptați deocamdată ca foile și cărțile să pătrundă la sate. Noi încă nu vrem să cunoaștem virtutea practică și *inexorabilă*, ce mai târziu își cere jertfele sale, a *renunțării!*

Când însă vor trece aceste vremuri, prin o putere oarecare, vom avea, desigur, și noi cărțile și foile noastre pentru popor. Vom avea atunci și scriitorii buni și răspânditori isteți. Oameni cari vor ști să împace spre mulțumirea amânduror părți, folosul unuia și folosul celuilalt.

Sau dacă nu se vor găsi din bună vreme de aceștia, va veni cu toată puterea oștirilor ei, *împărăția exploatatorilor!*

S. C. D.

ȘTIRILE ZILEI.

— 1 Februarie v.

Jubileul de 60 de ani de domnie al Majestății Sale. Pregătiri mari și extraordinare se fac în toată Austria, și din toate părțile se fac donațiuni și fundațiuni pentru sărbătorirea jubileului împăratului. Zilele acestea președintele unei fabrici de celuloză din Hallein (Salzburg) a donat 60.000 coroane comunei pentru clădirea unui asil de bolnavi și reconvalescenți, iar însăși societatea pe acții a amintitei fabrici a votat 60.000 coroane pentru acelaș scop. Pot dona cât de mult aceste societăți pe acții, căci dezvoltarea cea mare și-au luat-o numai sub domnia împăratului Francisc Iosif.

La parastasul ce se va celebra întru pomenirea de veci a lui Grigorie Maior Duminecă la oarele 10 a.m în biserica Sf. Nicolae din Scheiul-Brașovului, se invită pe aceasta cale toți prietini și cunoștii regretatului nostru redactor.

Condamnarea unui »agitor«. Curtea cu jurați din Pojun a condamnat alaltăieri pe preotul slovac Sandorf E. pentru »prea-mărirea« martirului slovac Juriga într'un articol al ziarului »Ludove Noviny« la 2 luni închisoare ordinară.

Atentat contra regelui Spaniei. O scurtă telegramă din Madrid ne anunță, că eri s'a săvârșit un atentat cu bombe contra regelui Alfonso. Un individ a aruncat înaintea trenului, în care călătoria regele, o bombă, care din norocire n'a făcut explozie. Atentatorul a fost arestat.

Fundațiunea făcută de Drul de medicină Johan Plecker. Ni-se scrie: Din această fundațiune s'a vor distribui la 1 Aprilie a. c. pentru acest an 15 legat de câte 200 cor. Petițiile pentru a dobândi unul din aceste legate au a se presenta la ma-

ginit de tufe și se minunau de știința lor desmintită de acest lup, cuprinși dintr'odată de un fel de frică tainică.

Cel mai mare zise:

— Lighioana asta nu e tocmai de rând. Se zice că ea gândește ca și omul.

Cel mic răspunse:

— Poate n'ar strica să blagoslovească vărul, episcopul, un glonț, sau să rugăm pe vre-un preot să rostească vorbele obicinuite.

Apoi tăcură.

Ioan reluă:

— Vezi că soarele e roșu. Dihania are să mai facă vre-una în noaptea asta.

Nu isprăvise bine să vorbească și calu-i sări în două picioare; al lui Francisc începu să asvârle. Un larg tuffs, înveșmântat de frunze moarte, se deschise în fața lor și o lighioană uriașă, sură, se ivi, care o șterse prin pădure.

Amândoi scoaseră un murmur de bucurie și aplecându-se pe gâturile cailor lor greoi, îi repeziră înainte printr'o mișcare a trupului, ațâțându-i, răpindu-i, înnebunindu-i cu vorba, cu mișcarea scării, încât voinicii călăreți păreau că duc ei pe dobitoacele greoaie între pulpele lor și-i ridică pe sus ca și când ar sbura.

Mergeau așa întins, plēsind tuffsurile, sărind pârăiele, urcând coastele, coborând gurile văilor și sunând din corn cu

toată puterea ca să-și adune oamenii și câinii.

Dar iată că de-odată, în această fugă nebună, strămoșul meu isbi cu fruntea o ramură groasă care-i crăpă teastă, și căzu țeapăn la pământ, în vreme ce calul său înebunit o tuli pierzându-se în umbra, care îmbrăca pădurea.

Arville cel tânăr se opri scurt, sări jos cuprinse în brațe pe fratele său, și văzu, că creerii curgeau din rană împreună cu sângele.

Apoi se așeză lângă corp, puse pe genunchii săi capul sluit și roșu și așteptă privind această față nemișcată a fratelui său mai mare. Încet, încet se simți cuprins de teamă, un fel de teamă pe care nu o mai simțise nici odată, teamă de umbră, teamă de singurătate, teamă de pădurea pustie și teamă de lupul neobicinuit, care-i ucisese fratele, pentru a se răsbuna împotriva lor.

Intunericul se îngroșă, gerul aspru făcea arborii să crape. Francisc se ridică tremurând, în neputință de a mai rămâne acolo simțindu-se aproape sfârșit. Nu mai înțelegea nimic, nici lătratul câinilor, nici sunetul cornurilor, totul era mut prin zărilor nepătrunse; și această tăcere tristă a serei geroase, avea ceva înspăimântător și străin.

Cuprinse în brațele lui zdravene trupul mare al lui Ioan, îl ridică, și-l culcă

deacurmezisul peste șea, pentru a-l aduce la castel. Apoi porni încet la drum, cu mintea turburată, ca și când era ametit, urmărit de arătări grozave și surprinzătoare.

Și deodată pe cărarea înecată în intuneric trecu o umbră mare. Era lighioana. O cutremurare grozavă cuprinse pe vânător; ceva rece ca o picătură de apă îi străbătu prin vine și făcu, ca un călugăr încercat de necurat, o cruce zdravănă, pierdut de această reîntoarcere neașteptată a înspăimântătoarei haimanale. Dar ochii săi căzură din nou asupra trupului nemișcat, răsturnat alături de el, și de odată trecând brusc dela teamă la mânie se cutremură cuprins de o turbare svăpăiată.

Apoi atinse calul și se repezi pe urma lupului.

Îl urmări prin crâng, prin văgăuni și prin dumbrăvi, străbătând pădurile, pe cari nu le mai recunoștea, cu ochii atinți asupra petei albe, care fugea prin noaptea ce se lăsase pe pământ.

Însuși calul său părea înșuflețit de o putere și de o infocare necunoscută. Galopa cu gâtul întins, drept înainte, isbind de arbori și de stânci, capul și picioarele mortului răsturnat pe șa. Ghimpii smulgeau părul; fruntea bătând trunchiurile grozave le înroșea cu sânge; pînteni sfășiau bucăți de scoartă.

Și deodată lighioana și cavalerul ie-

șiră din pădure și se repeziră înainte pe o vâlcea, în clipa când luna se arăta deasupra munților. Această vâlcea era pietroasă, închisă de stânci uriașe fără vre-o ieșire; atunci lupul strămtorat se întoarse pe loc.

Francisc scoase un răget de bucurie, încât ecourile se repetară ca o prăbușire de trăsnete — și el sări de pe cal cu jungherul în mână.

Lighioana sbârilită, cu spinarea încovoată, îl aștepta; ochii îi strălucneau ca două stele. Dar, înainte de a începe lupta, strașnicul vânător înhță pe fratele său și-l puse pe o stâncă, apoi sprijinind cu pietre capul său, care nu era decât o mare pată de sânge, îi țipă în urechi ca și când ar fi vorbit unui surd: »Uită-te Ioane, uită-te aici!»

Apoi se arunca asupra spurcăciunei. Se simțea în stare să prăvălească un munte să fărâme pietrele în mână. Lighioana vru să-l apuce, căutând să-i sfășie pântecul; dar îl apucase de gât, fără să se folosească de armă și-l ugrumă încet, ascultând cum se oprește suflarea din gâtul său și bătăile inimei. El rădea zăpăcit de bucurie, strângând tot cu mai multă putere, țipând într'o cutremurare de bucurie: »Privește, Ioane, privește!» Ori-ce împotrivre încetă; trupul lupului se înmuie. Era mort.

Apoi Francisc luându-l în brațe îl duse și-l aruncă la picioarele fratelui său

gistratul orășenesc cel mult până în 9 Martie 1908 la 12 oare a. m. La petiție au a se anexa necondiționat: atestatul de botez și certificatul medical dela fisicul orașului. Indreptățiți de a petiționa după vreunul din aceste legate sunt toți cetățenii aparținători orașului Brașov — fără deosebire de națiune și religie — dar aspiranții trebuie să fie însă născuți în Brașov și să poseadă atâta cultură, ca cuitanța despre primirea celor 200 cor. să o poată face în limba germană. De sine se înțelege, că se excepționează cazul, când respectivul, din cauza vre-unui defect corporal, n'ar putea subscrie acea cuitanță.

Necrolog. Din Sibiu ne vine trista veste despre moartea lui *Ioan Crețu*, fost secretar la magistratul orășenesc și asesor la sedria orfanală în pensiune, întâmplată Marți. Defunctul a fost în etate de 71 ani. Rămășițele pământești s'au așezat din locuința sa Wintergasse Nr. 9 eri Joi în 13 Februarie st. n. la 3 oare p. m. în cimiterul gr. cat. spre odihnă eternă. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Pe răposatul îl deplâng Eugenia Crețiu n. Tobias ca soție. Marioara, Ionel, Liviu ca filii. Victoria Leșnican n. Crețiu ca fiică. Adam Leșnican ca ginere. Letiția, Melania, Laurențiu nepoate și nepot. vād. Antinia Drăghici n. Crețiu ca soră. Dumitru Crețiu ca frate.

— Direcțiunea institutului de credit și economii »*Dacia*» ne aduce la cunoștință moartea membrului în direcțiune și fondator *George Baciu* întâmplată Mercuri, la 12 Februarie 1908.

Atelierul de țesături și cusături al »Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei« dela Orăștie, face cunoscut că fiind acum iarnă și primăvară, mai cu samă timpul în care femeile noastre se ocupă cu lucrarea țesăturilor și cusăturilor, primește comande de covoare, perdele, costume naționale, ștergere decorative și alte obiecte țesute și cusute după motive originale românești. Directoara roagă onoratul public a face acum cât mai multe comande pentru a putea ocupa cât mai multe țărance. *Victoria D. Erdelyi* directoroară.

Cununie. D-soara Mariți *Iuga* și d-l *Ioan Vodă* ne anunță cununia lor, care se va celebra Duminecă în 3 (16) Febr. a. c. la ora 4 p. m. în biserica din Chintelnic. *Arcalia (Kerlés)* — Toplița-română, Februarie 1908.

Moarte din muncă. Ziarul »*Românul*« din America ne istorisește următoarea tristă întâmplare: Tânărul *Simion Serb* din comuna Stremți, venise în America abia de două luni. Imbolnăvindu-se ușor, el nu se căută, ci lucră așa bolnav, ca sa nu-și peardă lucrul, până în cele din urmă căzu la pat greu bolnav. A fost transportat la City Hospital, unde după 5 zile de grea suferință trecu la cele vecinice. Sătenii săi au colectat suma de 20 dolari și fiind că nu avea rude aci, a fost ajutat și din partea orașului, făcându-i-se o înmormântare de-tul de frumoasă. Serviciul divin a fost îndeplinit din partea preotului catolic din Cleveland, care ține foarte mult la români. La locuința vecinică a fost condus de toți consătenii săi, precum și de un mare număr de români din alte sate. De

repetând cu o voce înduioșată: »Iată, iată, iată dragă Ioane, iată-l!«

Apoi așeză cadavrele celor două cadavre unul peste altul pe șea și o porni la drum.

Intră în castel, răsând și plângând, ca și Gargantua la nașterea lui Pantagruel, scoțând strigăte de triumf și săltând de bucurie când povestea moartea lighioanei, și gemând și smulgându-și barba, când o istorisea pe a fratelui său.

Și adese-ori, mai târziu, când vorbea de această zi, rostea cu lacrimile în ochi: »Dacă măcar ar fi putut Ioan să mă vadă sugrumându-l pe celălalt, ar fi murit mulțumit, de bună seamă!«

Văduva strămoșului meu sădi în sufletul fiului său orfan oroarea pentru vânătoare, care s'a moștenit din tată în fiu până la mine.

Marchizul de Arville tăcu. Cineva întrebă:

— Povestea asta e o legendă, nu este așa?

Iar povestitorul răspunse:
— Vă jur, că e adevărată dela început până la sfârșit.

Atunci o femeie zise cu vocea ei dulce:
— Indiferent; e destul să ai astfel de pasiuni.

Trad. de M.

aci trebuie să învețe românii, că mai pe sus de bani să prețuiască sănătatea, pe care să și-o îngrijescă mai bine.

Amănunte asupra legionarilor îngropați sub zăpadă. Soldatul *Lukacs* din batalionul 21 al reg. II legionari din Maroc scrie cu data de 4 Februarie unui ziar din Budapesta, asupra nenorocirei întâmplată batalionului de legionari francezi din Maroc, din cauza furtunei: Batalionul 26 din primul regiment de legionari, care staționează din cauza exceselor din Maroc, la Ujda și Bergan a plecat la Ein-lefra. Pe drum, în ziua de 2 Februarie, legionarii fură supriși la 110 km. de Ein-lefra, de un viscol teribil și nu-și mai putură continua drumul. Intregul batalion fu îngropat sub zăpadă și găsit abia a doua zi. Căpitanul comandant și un locotenent fură găsiți încă în viață. Ei au fost transportați la spitalul militar din Ein-lefra, unde și-au pierdut mințile. Doi subofițeri și 20 soldați au fost scoși morți din zăpadă. Din batalion mai lipsesc încă 54 de persoane. Un batalion a fost trimis în căutarea dispărutilor.

Dela oficiul de dare orășenesc primim spre publicare următoarele: În sensul §§-lor 7 și 8 ai ordinației ministrului de agricultură Nr. 14100 905 pres. se aduce la cunoștința publică, că consemnările privitoare la prescrierea sumelor, ce au să le plătească stăpânii pentru serviciilor lor aplicați la economia rurală în sensul §-lui 8 al art. de lege XVI din 1900, se află depusă începând dela 12 Februarie a. c. și de aci înainte timp de 8 zile în localul perceptoratului orășenesc. Aci ori-cine poate examina prescrierile consemnate și în termen de 15 zile socoteite dela trecerea celor 8 zile menționate mai sus poate lua recurs atât în interesul său propriu cât și în interesul altora. Recursele sunt a se prezenta la perceptoratul orășenesc.

Convocare. »Reuniunea femeilor române din Făgăraș și jur« pe baza concluziunilor comitetului din ședința dela 5 Ianuarie 1908, își va ține a XXXII adunare generală ordinară conform §-lui 9 din statute Duminecă în 3 (16) Februarie 1908 la orele 2 p. m. în școala noastră confes. gr. or. din loc, la care se invită p. t. on. membre, bărbații de consiliu precum și alți binevoitori ai acestei corporațiuni. Obiectele: 1) Deschiderea ședinței. 2) Prezentarea și citirea raportului și rațiociniului reuniunii pe anul de gestiune 1907/8. 3) Cenzurarea raportului și rațiociniului prin o comisiune aleasă. 4) Referada comisiunii cenzurătoare. 5) Propuneri diverse. 6) Pertractarea dimisiunii din președenție a p. t. doamnei *Eugenia Dr. Turcu* președinta reuniunii noastre. 7) Inchiderea ședinței. Făgăraș, 20 Ianuarie 1908. — *Ana Aron Popa-Radu* vice-președintă, *Ioan Berescu* secretar.

Bandiți îndrăzneți. Acum câteva zile a apărut în locuința pădurarului contelui *Karoly* din *Mateszalka* un străin având un sac pe spinare și ceru găzduire fetei pădurarului, care era singură. Fata se temu să găzduiască pe străin, dar în urma rugămintilor lui consimți să păstreze sacul. Peste câțva timp ficea pădurarului observă însă că sacul se mișcă și întrezări scilpind lama unui pumnal. Fata lua atunci un revolver și trase asupra sacului. Lurcrătorii din pădure alarmați de detunătura revolverului sosiră în ajutorul fetei. Cărând sosiră și gendarmii, cari deschizând sacul găsiră într'ansul un om rănit de moarte. La dânsul se găsi un fluier. Unul din gendarmi dădu semnalul cu fluierul și imediat se aruncară asupra gendarmilor trei bandiți eșiți din pădure. Gendarmii făcură uz de arme și toți 3 fură răniți mortal.

»Tribuna Română«. Sub titlul acesta a apărut în București un nou ziar zilnic scos, cum aflăm, de un Ardelean din Dobrogea. Direcțiunea ziarului va fi, după cum se arată și în titlul său, a unui ziar independent. Urăm noului confrate viață lungă și prosperă!

Bal românesc în Timișoara se va aranja — precum ni-se scrie — în 16 (29) Februarie a. c. din partea comitetului parochial în favorul școalelor sale conf. române. Merită a fi sprijinit din partea on. public.

Femele engleze susținătoare ale sufragiului femeilor (sufragetele) au mers, după cum se anunță din Londra, Miercuri în cortregiu în fața parlamentului încercând a intra cu forța. Mai multe din ele au fost arestate.

O spaimă a prințului Bulgariei. Trecerea prințului Bulgariei prin gara din Budapesta a dat naștere unui incident penibil pentru poliție. Principele Ferdinand

a sosit în gară Miercuri la orele 10 a. m. La coborârea sa din tren principele a zărit pe un om, care ținea în mână o cutie de tinichea. Crezând că s'a pus la cale un atentat anarchist contra sa, prințul Bulgariei palid la față a început să gesticuleze foarte enervat. Poliția intervenind a condus pe individul în chestie la comisarriatul gării, unde deschizându-se cutia s'a găsit că conținea — sardine. Prințul Ferdinand nu s'a putut liniști decât după ce a aflat adevărul.

Petrecerea studenților noștri aranjată eri seara în sala Redutei a avut un succes foarte frumos. Tineretul nostru împreună cu un public numărös și distins, între cari am observat pe d-l general Șandru, pe numeroși profesori în frunte cu directorul gimnaziului V. Onițu, dirigentul »*Albinei*« *Dr. Vecerdea*, protopopul *Voina*, d-nele *E. A. Popovici*, *M. Baiulescu*, *E. Sabadeanu*, *Dr. Baiulescu* etc. cu familiile, și-au petrecut în mijlocul unei rare animații până în spre dimineață. Petrecerea studenților noștri a fost fără îndoială una din cele mai frumoase ale carnavalului actual — ceea-ce le servește spre onoare aranjatorilor și în genere tinerimei dela școalele noastre.

Apariția revistei »Familia română«, ce am fost anunțat'o pe la începutul lunii Ianuarie a trebuit să se amâne fiind-că s'au ivit în momentul din urmă unele greutăți din partea tipografiei ce avea să o tipărească. Acum revista va apare în tipografia nouă din Orăștie începând din 1 Februarie st. v. Pentru întârzierea de până aci li-se va da abonaților o despăgubire convenită sub forma unui număr special bogat și frumos, care va apare mai târziu. Toți acei cari au cerut numeri de probă îi vor primi în săptămâna aceasta și sunt rugați să scuze pentru că au trebuit să aștepte atât de mult. Cereri de numeri de probă se pot adresa și de acum la redacțiunea revistei »*Familia Română*«, în *Budapesta V. Str. Csaky 23*. Cu stimă *Lucian Bolcas*.

De ce e superioară industria germană? Intr'un document ce l'a asternut partidului popular, doctorul *Haas* dela *Karlsruhe*, a semnalat zilele trecute drept una din cauzele superiorității industriei germane, nivelul scăzut al unor anumite salare. Astfel *Solingen* datorește în parte importanța sa și creșterea sa continuă sărăciei salarelor, cari sunt dela 14 până la 15 mărci de familie și de săptămână. Doctorul *Haas* mai citează între micile salare: acelea ale strungarilor de pipe de lemn din *Thüringen*, cari câștigă dela 5—6 mărci în 6 zile cu 13 ore ziua de lucru; acele ale cusătoreșelor din *Erfurt*, cari câștigă cel mult 6 mărci pe săptămână; acele ale lucrătorilor de pantaloni de piele din *Stettin*, cari câștiga 1 marcă sau 1 marcă 50, pentru o duzină de pantaloni, cam 60 până la 90 pfenigi pe zi, și în fine acele ale confecționarelor de păpuși din *Düsseldorf* cari, lucrând dela 5 oare dimineața până la 10 oare seara, primesc un salariu ce variază între 6 și 7 mărci pe săptămână.

Pentru locuitorii în orașe, amploriați etc. cari în urma ocupației sedentare și a muncii spirituale încordate sufer de nemistuire, prafurile *Seidlitz* ale lui *Moll* sunt o doftorie de casă indispensabilă, în urma efectului disolvant și regularea funcționării stomacului. Prețul unei cutii 2 cor. Se trimite zlnic prin postă cu rambursă de farmacistul *A. Moll*, k. k. liferantul curții din *Viena I. Tuchlauben 9*. În farmaciile din provincie să se ceară preparatul *A. Moll*, provăzut cu marca de contravenție și subscriere. — (3)

Numărul jubilar al Gazetei se poate abona ori și când în decursul lunii lui Februarie st. v. a. c. cu următoarele condițiuni:

În Austro-Ungaria, pentru abonații »*Gazetei*« 50 bani, pentru alții 1 coroană.

În România și străinătate, pentru abonații »*Gazetei*« 1 coroană, pentru alții 2 coroane.

Ținem a observa pentru orientarea ceteritorilor, că favorul, ce se dă abonaților foaiei noastre, se restrânge la exemplarele abonate. Astfel un abonat al ziarului nostru nu poate să aboneze cu prețul redus mai multe exemplare din numărul jubilar.

Rugăm pe toți câți se interesează de a avea numărul jubilar al »*Gazetei*« a se grăbi cu abonarea lui, ca să putem stabili pe baza aceasta cât

de mare să fie ediția. Pentru abonamente întârziate nu mai putem garanta.

Cugetări și maxime.

Nu poți vorbi de curaj, când n'ai fost nici-odată în primejdie.

Nu regretăm pierderea amicilor noștri după meritul lor, ci după trebuințele noastre, și după părerea ce credem că și-au făcut'o despre ceea ce suntem noi.

Increderea ce o avem în noi înși-ne, face să se nască cea mai mare parte din increderea ce o avem în alții.

La Rochefoucauld.

Iubim une-ori chiar laudele, pe cari nu le credem sincere.

Două lucruri pot să înlocuiască cu greutate la bătrânețe, talentele și plăcerile: reputația și bogățiile,

Răbdarea este arta de-a nădăjdui.

Desnădejdea apasă nu mizeria noastră, ci slăbiciunea noastră.

Vauvenargues.

ULTIME ȘTIRI.

Madrid, 14 Februarie. Poliția se află pe urmele unui vast complot îndreptat contra vieții regelui *Alfonso*. De curând când regele *Alfonso* a plecat dela *Sevila* la *Cordova*, un necunoscut a aruncat asupra trenului regal o cutie de tinichea, umplută cu materii explozibile. Din fericire atentatul n'a reușit. Atentatorul fiind arestat, s'au găsit la dânsul o serie de scrisori și acte compromițătoare din cari s'au putut stabili firile unui vast complot, care urmărește asasinarea regelui Spaniei cu ori ce preț.

Poliția a arestat la poșta centrală din *Madrid*, pe un individ care voia să ridice niște scrisori dela poște-restante. Intr'una din aceste scrisori se insista asupra faptului, că de vreme ce primul atentat n'a reușit, să se încerce numai decât și cât mai curând un al doilea. Individul arestat a declarat, că nu are nici o cunoștință de acest complot și că a fost trimis de un străin ca să ridice scrisorile dela poșta. Poliția continuă cercetările în cel mai strict secret. Știerea a produs mare consternare în toată Spania.

Petersburg, 14 Februarie. Au fost arestate câteva persoane ca făcând parte din complotul contra familiei *Tarului*, care s'a descoperit acum trei zile. Între aceștia se află o tânără studentă anume *Stefania Eismond*, fiica unui general. De asemenea a fost arestat fostul deputat în domă *Kornilef*, care după cât se afirmă, ar fi avut legături cu conspiratorii. A mai fost arestat un student anume *Trugocinikoff*, la care s'au găsit bombe și otravă.

Bibliografie.

»*Răvașul*«, N. 2 revista culturală ilustrată din Cluj, are următorul cuprins: Ion Roșioru: *La priveghi*. * M. N.: Contribuiri la istoria Ardealului de nord. *Iustin*: *Repriviri și probleme*. Z. P.: O nouă ediție a poeziilor lui *Eminescu*. M. N.: *Urme istorice din 1758—1760*. *Dr. E. D.*: Un logofăt zugrav și gramatic. *Dr. F. Sawicki*: *Religiune și știință*. *Crestături*. *Cronica*. *Cărți* — *Reviste* — *Ziare*.

»*Compassul Românesc*« de *N. P. Fetrescu* partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria *A. Mureșianu*, Brașov. Prețul ambelor tomuri 3 cor. plus 20 bani porto.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor respons.: *Victor Branicea*.

**„Călinarul
Plugarului“
pe anul 1908**
Se poate procura dela
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.
cu prețul de **40 bani (filieri),**
(plus porto postal de 5 bani).

14.7 szám
1907 végrhbtó.

Arverési hirdetmény.

Alulhrott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a brassói kir. Törvényszéknek, mint csödbiroságnak 1907 évi 9239 számú végzése következtében v. b. J. kel Ernő csödtömegéhez beletartozott és a csödteltár 1—9. 11—21. 23—916. 919—922 tétele alatt felvett 5016 kor. 19 fill-re becsült üzletberendezés fűszer, f. sték, gyarmat rövidárú zomanczozott edények egy tételben 5016 Kor. 19 fill. lenem szállítható kikiáltási árban nyilvános árverésen eladtnak.

Ezen árverésnek Brassóban Hoszu-utca 64 sz. al. leendő megtartására 1908 évi Február 29 napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok a fenti feltételek mellett azonnal készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek elfognak adadni.

Amenyiben azonban az egy tételben kikiáltott ingokra 5016 kor. 19 fill kikiáltási ár mellett ígérlet nem tételnek a fent megjelölt ingók feltáris sorrendben tételként a fentebb határnapon és következő napokon azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alol is eladtni fognak

Az ingók Dr. Theil Vilmos tömegmondnok közben jöttével megtekinthetők.

Brassó, 1908 Februar 10.

Kalmár Ignác,
kir. bir. végrehajtó.

(43,1-3)

Aviz!

Având mai multe vagoane de ciapă a bă arbagic, se vinde cu Kilogramul cu suta de Klgr. și cu vagonul cu preț moderat.

Marfă bună, prima calitate. Doritorii a se adresa la D-l Iliescu, zaraf, Piața Brașovului Nr. 16.

Vite nobilitate
liferează cu garanție, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:
Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.
Proprietar, FR. CASPARI, Mediaș (Ardeal).
Cereți Catalogul prețurilor!
Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a comanda de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.
[2012,33-47.]

JOHANN JORGO ciasornicar, c. și r. prețuitor jurat, Wien III/4 Rennweg Nr. 75.
Cereți și se trimite gratis și franco Preiscurantul meu cel nou pentru ciasornice Precision cu prețurile fabricei: Omega, Billoides, Intact, Schaffhauser, Graciosa, ciasornice veritabile Cocos de la 7 florini 50 cr. în sus.
Casă de export pe tru marfuri d'aur și argint, atelier pentru fabricarea de ciasornice noi și reparaturi de tot felul la un ciasornic de buzunar se pune un etert cu 40 cr. un ciasornic elvețian de N. kel-Anker Roskopf 2 fl. Ciasornice de argint Remontoir dela 5 fl. 10 cr. în sus Lanțuri de argint dela 1 fl. în sus. Inele cu brilante, ciasornice de aur pe tru Domni și Dame Mare asortiment de ciasornice de țarete dela 5 fl. în sus. Weker bune 1 fl. 20 cr. Pentru ciasornice ce se cumpără sau reparază se dă garanție reală. Inșelare eschisă. (30998 6.)

Avis!
Un institut de asigurări contra focului și asigurări viagere cu renume din patrie, caută cu condiții favorabile **funcționar pentru călătorii** (Acquisiteur) de încredere, care eventual ar face și inspectiuni. La prestațiuni bune post stabil. Oferte sub „ASIGURARE“ a se adresa la Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.
(44-4.)

Pilule purgative zaharisite ale lui **Philipp Neustein.**
(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)
Sunt a se prefera preparat lor simular in toată pr. ț. Aceste pilule nu conțin substanțe stricacioase. Se folosesc cu cel mai mare efect la băle de pânțec sunt ușor purgative, curată sângele. Fiecare folositoare și nevătămatoare la **Constipații,** care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.
O cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor. La trimiterea prețului de 2 cor. se expediază 1 Sul franco.
Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein Veritabile numai când cutia este provăzută cu instrucție și cu marca protocoată de scut, cu tipar roșu și negru Sf Leopold și subscrierea „Philipp Neustein farmacie“. Invățătoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră
Farmacia Philipp Neustein la „Sf. Leopold“, WIEN I Plankengasse 6. Se capătă în toate farmaciile. (2325.9-10.)

Prețurile cerealelor din piața Brașov
Din 14 Februarie 1908

mesura sau greutate	Calitatea.	Valuta în
		Kor. și.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	24 —
"	Grâul mijlociu	20 —
"	Grâul mai slab	18 —
"	Grâul amestecat	18 —
"	Săcară frumousă.	15 —
"	Săcară mijlocie.	14 —
"	Orz frumos	8 —
"	Orz mijlociu.	7 —
"	Ovăs frumos.	6 40
"	Ovăs mijlociu	6 —
"	Cucuruz	10 —
"	Mălaiu (meiu)	16 —
"	Mazăre.	16 —
"	Linte	32 —
"	Fasole	10 —
"	Sămēnță de in	20 —
"	Sămēnță de cânepă	11 —
"	Cartofi.	1 80
"	Măzărice.	—
1 kilă	Carne de vită	1 16
"	Carne de porc	1 20
"	Carne de berbec.	—
100 kil.	Său de vită prospăt	40 —
"	Său de vită topit	62 —

Banca Națională a României.
Situațiune sumară.

1907		1908	
27 Ianuarie		19 Ianuarie.	26 Ianuarie.
116.995 86	82165869 Reser. metal. aur 955062921	135 418,542	135.276.292
968,605	34830000 „ Trate aur 39770000	1.253,092	1 453.571
60.266,429	Argint și diverse monede	60.163,573	62.374,911
31 182.502	Portofoliu Român și străin.	25 662.713	25 457,001
11.999,924	*Impr. contra efec. publice 7945600	11.999,924	11.999,924
15 931,524	„ „ „ in cont-corent 17511401	15.638,508	15 638,508
3 270,12	Fonduri publice	3 243,121	3 243 121
5.8-1.907	Efectele fondului de rezervă	5 928 854	5.928 904
610 668	Efect. fond. de amort. mob și mater.	641 314	641,562
199 598	Imobile	211,961	216,774
87 996,433	Mobilier și Mașini de Imprimerie	105.744 634	105.688,134
15.994,287	Cheltueli de Administrațiune	20 568 369	17.381,445
17 635 341	Depozite libere	21.711 148	21.577 539
368 923,708	Conturi curente	408 185,754	406,877 688
	Conturi de valori		
12.000 000	Capital	12.000 000	12.000 000
22 697 129	Fond de rezervă	24 574,391	24 574,391
3 343 012	Fondul amortis. mob. și material	3 603,940	3.603,940
242.620 360	Bilete de Bancă in circulațiune	262 047 830	60 726,030
266,274	Debânzi și beneficii diverse	214,958	235,193
87 496 433	Depozite de retras	105 744 634	105 688 134
168.923 20-	Scomptul 6% * Dobândă 6 1/2%	408.185 75	416.877 6-8

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș
— modern instalat — atară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de **ACID CARBONIC** natural, chemic foarte curat, fluid din izvoarele cu acid carbonic din Baile de la Buziaș runde în toată țara pentru fabricarea de apă gazoasă, carbonatelor, și alte scopuri industriale.
Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin sporit.
Serviciu demn de încredere și conștientios
Apă minerală și apă vindecătoare in sticle de 1/1 și 1/2 litre.
Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și bășică.
Apă de masă de rangul întâiu!
Informații se dau cu plăcere din partea **Mu-chong's Kohlenäure-Werke und Mineralwasser Ver-andt in Buziasfürdö**
Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIASFÜRDÖ.** Int. r. Telef. 18.
Se caută reprezentanți locali abili.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL
Veritabile numai dacă fiecare cutie este provăzută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.
Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutateilor celor mai ce bicose la stomac și pânțec, in contra cărcelilor și aerelii la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite boale femeesci a luat acest medicament de casa o rămândire, ce cresce meru de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2 — Falsificațiie se vor urnări pe cale judecătörescă.
Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabil numai dacă fiecare sticlă este provăzută cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll
Franzbranntwein-ul și sarea este förte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de gödlnă și reumatism și a altor urmări de recöcä.
Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90
Sapun de copii a lui Moll.
Cel mai fin sapun de copii și Dame, fabricat după metodul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucați cor. —.40 b.
Cinci bucați cor. 1.80
Fie-care bucată de sapun, pentru copii este provăzută cu marca de apărare A. Moll.
Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și rez. turnisor al curții imperiale.
— Comande din provinciä se efectuează șilnic prin rambursă postală —
La depozite să se ceară anumit preparatele provădate cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Depozite in Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth** și en gros la **D. Eremias Nepoții**

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.